

NOTITIE

Van : Netherlands Maritime Technology
Aan : Rijksoverheid
Datum : 28 maart 2018

Betreft : Reactie op internetconsultatie Invest-NL

Achtergrond

Goede toegang tot publieke financiering is van groot belang voor de Nederlandse maritieme maakindustrie. Als vertegenwoordiger van de maritieme maakindustrie ziet Netherlands Maritime Technology (NMT) in Invest-NL een mooie kans om een effectieve krachtenbundeling te realiseren in de ondersteuning van bedrijven bij transacties waar publieke financiering een belangrijke rol speelt. De maritieme maakindustrie maakt onderdeel uit van een sterk en zeer internationaal geïntereerd maritiem cluster met een toegevoegde waarde voor de BV Nederland van € 23,4 miljard en een exportwaarde van ruim € 25 miljard (bron: Maritieme Monitor 2017). In totaal verdienen maar liefst 271.500 mensen hun brood in deze sector.

Behoeftte Invest-NL onderkend

Vanuit de maritieme maakindustrie herkennen we de maatschappelijke transitie opgaven op het gebied van energie, verduurzaming en mobiliteit waar Nederland voor staat. Hierin leveren we met oplossingen voor op zee en op de binnenwateren een bijdrage. De maatschappelijke transitie komt niet zomaar zonder publieke financiering tot stand, dus de oprichting van Invest-NL is een goede stap. Vanuit NMT hebben we bijzondere interesse voor het samenwerkingsverband met FMO; dit omdat de interenationale context van zulk groot belang is voor de transacties in onze sector. Buitenlandse voorbeelden zoals het Duitse KfW laten zien hoe een exportbank effectief kan werken voor de economie. Belangrijk is om lering te trekken uit dergelijke buitenlandse initiatieven.

Aandachtspunten bij de implemenatie van Invest-NL

Vanuit NMT geven we bij deze internetconsultatie graag de volgende aandachtspunten mee:

- Zorg dat Invest-NL echt effectief één loket wordt. Dus als je met een vraag voor ondersteuning of mogelijke deal aankomt, dan meteen kijken naar het pakket van instrumenten dat in gezamenlijkheid een oplossing kan bieden voor het financieringsvraagstuk. Hoe meer mogelijkheden voor passende financiering er komen, hoe beter wij dit vinden uiteraard. Voorkom echter dat interne loketten elkaars vliegen afvangen;
- De grootte en doorlooptijd van transacties zijn een aandachtspunt. In de aanpak met

bijvoorbeeld FMO lopen we vanuit de sector vaak tegen problemen met 'minimum deal size' aan. Bij projecten in de scheepsbouw gaat het vaak niet om series, maar om enkele stuks. Binnen Invest-NL moet hier wel ruimte voor zijn, anders verandert er niets ten opzichte van de bestaande structuur;

- Er moet aandacht zijn voor de hele cyclus van contact naar contract bij projecten. In het instrumentarium moet dus ruimte zijn voor (begeleiding bij) de ontwikkelfase, eventuele consortiumvorming en uiteindelijk een passende financieringsmix bij het contract zelf. Hoe Invest-NL dit proces van contact naar contract integraal gaat ondersteunen, komt nog niet duidelijk naar voren;
- Er lijkt sprake te zijn van een soort 'aanlooptijd' van de eerste drie jaren na de start van Invest-NL. Dit levert onduidelijkheid op in hoeverre er per 2019 echt gestart gaat worden met financiering van nieuwe projecten vanuit Invest-NL. Om echt werk te maken van de transities en het internationale level playing field is het wel van belang dat je vanaf de start van Invest-NL al met projecten kunt aankloppen;
- De relatie met Atradius Dutch State Business (ADSB) en het daar beschikbare instrumentarium moet goed zijn. Vanuit de maritieme maakindustrie wordt veel gebruik gemaakt van de instrumenten van ADSB. Hoe de samenwerking met ADSB eruit gaat zien, is voor ons nog onduidelijk.

Commercial Interest Reference Rate (CIRR)

Graag vragen we ook nog aandacht voor het CIRR instrument dat in principe per 1 januari 2018 had moeten starten via Atradius DSB. Dit heeft weliswaar niet rechtstreeks te maken met de oprichting van Invest-NL, maar raakt het wel zijdelings, omdat het betrekking heeft op het financieringslandschap. De komst van de CIRR juichen we toe. Echter, er leven nog wel wat zorgen in hoeverre de belangen van de exporteur voldoende worden meegenomen. De CIRR is bedoeld om het internationale level playing field te herstellen, maar vooralsnog lijkt hier maar deels in te worden voorzien. Zorgpunten zijn: CIRR rente pas vast bij tekenen van contract, afwijkingen van het standaard schema worden niet geaccepteerd, kleinere transacties komen moeilijk in aanmerking. Hiermee is de Nederlandse propositie minder gunstig dan andere landen; dat kan niet de bedoeling zijn!

Maritieme expertise in Raad van Commissarissen

Gezien de specifieke aard van de maritieme sector en financiering van maritieme projecten, evenals het potentieel van de sector om bij te dragen aan maatschappelijke transitie opgaven, is het aan te bevelen om iemand met maritieme expertise te betrekken bij de Raad van Commissarissen van Invest-NL.

Voor vragen over bovenstaande reactie, kunt u contact opnemen met Netherlands Maritime Technology, dhr. Arne Heutink, tel. 088 445 10 21 of e-mail heutink@maritimetechnology.nl.